

M. KOZÁR MÁRIA – NAGY FERENC

A GÖTZ CSALÁD ÉS VENDÉGEIK ALSÓSZÖLNÖKÖN (1924–1946)

Az Alsószölnök-Tanya nevezetű falurész melletti erdőben az egykori Götz-majorból – a híres *Fenyveslak* nyaralóból – mára egy sír-
emlék maradt csak, amelyet 1924-ben állítottak. Ekkor hunyt el a Götz család 9 éves *Rudolf*
nevű fia, akit 1924. október 21-én *dr. Lenarsich Imre* szlovén nemzetiségű alsószölnöki plébá-
nós temetett el itt. *Götz Kurt* felesége, *Fiedler Mária* 52 éves korában, súlyos betegségben
halt meg 1946-ban, és szintén itt lett eltemetve, kisleány mellé.¹ (A helybeliek visszaemléke-
zése szerint két sír-
emlék volt, egy kisebb és egy nagyobb, máig a nagyobb maradt fenn.) A
megözvegyült Götz Kurtot gyermekeivel – német nemzetisége és köztisztviselői múltja
miatt – Budapestre internálták. Budapesten Nagy Ferencékkel élt társbérletben, gyermekei
külföldre távoztak. Götz Kurt 1973-ban halt meg, a Pest megyei Szadán temették el. 2017-
ben Nagy Ferenc exhumáltatta, urnája a nemesi temetőben a Götz család sírjába került.

A GÖTZ CSALÁD

Götz Kurt 1887-ben Ungváron (Kárpátalján, a mai Ukrajnában) született. Apja *Götz Rudolf*
pedig 1847-ben Lembergben (Galíciában – ma Lviv –, Ukrajnában, a lengyel határhoz
közel). 1897-ben nemesi címet kapott, mivel „*harminc év folyamatos szolgálat alatt kifogás-
talan, vitézi hozzáállással látta el szolgálatát*” a császári hadsereg őrnagyaként. A ne-
mesi címmel a „*Götzenhorst*” névhasználatot és címet is engedélyezett a császár Götz
Rudolfnak és utódainak.² Nyugalmazott császári és királyi ulánus alezredeként halt meg

- 1 Nagy Ferenc 2011-ben a Götz-tanyán a sír-
emléket felújította, az Országos Szlovén Önkormányzat
pedig egy háromnyelvű információs táblát és padot állíttatott mellé.
- 2 A címer leírása: A pajzs vörös és ezüst részre van osztva. A felső rész alapja vörös, melyben 3 db
arany csillag háromszög alakban van elhelyezve. Az ezüst, alsó részben lovon ülő páncélos lovag,
zárt sisakkal és a sisakban két struccotló, egy sárga és egy vörös színű van betűzve. A lovon ülő
fehér páncélozott lovag egy dárdát tart, melynek hegyével egy sárga kereszt alakot céloz meg. A
dárda hegyére vörös zászló van tűzve. A felső részen a pajzson nyugszik egy koronázott harci
sisak, ami vörös és ezüst színű mintázattal van körülvéve. A sisak koronán emelkedik az ív felett
egy páncélozott kar. Az aranyozott kézfej kardot tart. (Fordította Nagy Ferenc, 2012. 05. 03.) A
nemesi oklevél másolatát Götz Richárd küldte el Németországból 2012-ben.

Szadán 69 éves korában, 1916-ban.³ Felesége, Nagyiványi Fekete Mária az Ungvárhoz közeli Szobráncon született (ma Sobrance Szlovákiában) és 1957-ben Budapesten, 93 évesen hunyt el.⁴ Haláláig internált fia, Götz Kurt gondozta.

Götz Kurt felesége, Fiedler Mária 1894-ben Telkibányán (a mai Borsod-Abauj-Zemplén megyében, a szlovák határ mellett) született. Fiedler Mária apja *Fiedler Szilárd*,⁵ és nagyapja, a kassai származású *Fiedler Gyula* volt 1860 és 1906 között a telkibányai keménycserépedény-gyártó üzem tulajdonosa, amelyben főként tányérokat gyártottak nagy tömegben. Az üzem megszűnése után sok munkása Hollóházán folytatta a mesterségét.⁶

Götz Kurt és Fiedler Mária 1914. július 21-én Kassán (ma Košice Szlovákiában) kötöttek házasságot. Götz Kurt akkor szolgabíró volt Pomázon. A menyasszony apja, Fiedler Szilárd ekkor már Kassán volt kereskedő.⁷ Esküvői tanúk voltak keresztzülei, Tajber Gusztáv⁸ és felesége *Fiedler Irén* (a menyasszony nagynénje, apjának testvére.) A másik két tanú pedig Oelschláger Lajos és *Fiedler Etelka* (a menyasszonynak szintén nagynénje, apjának másik testvére).

Götz Kurt és Fiedler Mária első gyermeke, *Rudolf* 1915-ben a Pest megyei Szadán született, és 1924. október 21-én az alsószölnöki Götz-tanyán halt meg. *Richard* 1916-ban, *Marianna* 1919-ben Vácott jött a világra, ahol Götz Kurt főszolgabíró volt, majd miniszteri

*A Götz-gyerekek (balról jobbra):
Ervin (1920), Rudolf (1915),
Marianna (1919), Richard (1916)*

*Götz Richard az alsószölnöki elemi iskolában
(jobbról a második)*

fogalmazó lett. *Ervin* 1920-ban Szadán született. Ekkor apja már götzenhorsti Götz Kurt „magyar királyi minisztériumi segéd titkárként” szerepel a keresztlevélben. *Richard* keresztapja gróf Ráday Gedeon, Pest vármegye főispánja lett. Az általános iskolát Alsószölnökön, a gimnáziumot Szentgotthárdon és Gödöllőn a premontreieknél, a Kereskedelmi Akadémiát

- 3 Halotti anyakönyvi kivonat a Götz család hagyatékában, Nagy Ferencnél.
- 4 Halotti anyakönyvi kivonat a Götz család hagyatékában, Nagy Ferencnél.
- 5 Fiedler Szilárd (Kassa, 1864. 07. 20. – Szada, 1923. 06. 19.) A telkibányai kőedénygyárban, majd Kassán dolgozott.
- 6 Magyar Néprajzi Lexikon. <http://mek.oszk.hu/02100/02115/html/5-531.html> (2017. 07. 21.) és Fiedler Mária keresztlevele a Götz család hagyatékában, Nagy Ferencnél.
- 7 Házasságlevél a Götz család hagyatékában, Nagy Ferencnél.
- 8 Götz Kurtné Fiedler Mária keresztlevele a Götz család hagyatékában, Nagy Ferencnél.

Budapesten végezte. 1989. június 28-án Offenburgban (Németország) halt meg.⁹ Ma már egyik gyermek sem él, külföldön hunytak el.

Szada, „a Pesttől nem egészen harminc kilométernyire, a gödöllői királyi kastélyhoz egészen közel fekvő település az 1860-as, 1870-es években vált népszerű nyaralóhellyé. A tehető nemesség és a feltörekvő polgárság körébe tartozó fiatal házások, sőt egész családok döntöttek úgy, hogy ezen a szépséges és az egészségre is igen kedvezőnek ismert helyen telepszenek le.”¹⁰ Valószínűleg így került Szadára a Götz család is. A Götz-villa ma Gesztenyés Panzióként működik itt. A villát Götz Rudolf korai halála (1916) miatt eladták. Felesége egy parasztházban lakott 1950-ig, amikor fia magához vette Budapestre.

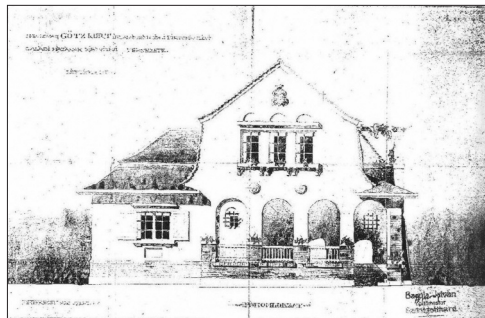
A Götz család négy gyermekkel 1924-ben költözött Alsószölnökre, az akkori Schäferhof (Juhásztanya) területére. Tulajdonosa, „Batthyány Gábor mint katona jóban volt a családdal, Götz Rudolf nagypapával együtt dolgozott, így vették meg a birtokot.”¹¹

A farkasdífalvi (ma Neumarkt an der Raab Ausztriában) gróf *Batthyány Gábor* területe 1917 előtt *Schwartz Mór* és *Grosz Mór* alsólendvai (ma Lendava Szlovéniában) lakosok tulajdona volt. Az adásvetélteli szerződést Szombathelyen, 1923. október 29-én írták alá, e szerint a birtokhoz tartozott „a *Cserlin dűlő határán lévő vízmosásos árok és az országút között fekvő még telekkönyvi tulajdonát képező összes ingatlanok a 29. számú házzal és gazdasági épületekkel*”¹²

A szentgotthárdi Királyi Telekkönyvi Hivatal 1924. január 27-én kelt telekkönyvi kivonata szerint „*A tulajdonjog... gróf Batthyány Gábor farkasdífalvi lakos nevében álló ingatlanra vételjog címén Götz Kurt és neje született Fiedler Mária szadai /: Pest megye /: lakosok javára bekebelezte-tett.*”¹³ Götzék a meglévő mellé még egy házat és gazdasági épületet építettek. A ház tervrajzát Richárd fia küldte el 2012-ben, a gazdasági épület tervrajzát pedig a Vas Megyei Levéltárban találtuk meg.¹⁴

Két fennmaradt fényképen a ház részlete látható a helybeli szlovén nemzetiségű Horváth családdal és Ropos Annával, akik alkalmazottak voltak a Götz családnál. A felsőszölnöki Császár József jól tudott németül, ezért intéző, felesége pedig szakácsnő volt a Fenyveslakban. Lányuk visszaemlékezése szerint Felsőszölnökre gyalog jártak az öt kilométerre lévő boltba vásárolni.¹⁵

Fiedler Mária halála után, 1946-ban Götz Kurt felköltözött Budapestre. 1946 és 1948 között a Götz-major területét és a rajta lévő ingatlanokat a szentgotthárdi cisztercita szer-

A Fenyveslak tervrajza

9 Keresztlevelek a Götz család hagyatékában, Nagy Ferencnél.

10 <http://nol.hu/archivum/archiv-58428-42547> (2017. 07. 21)

11 Götz Ervin közlése 2012 júniusában.

12 „Adás-vevési szerződés” a Götz család hagyatékában, Nagy Ferencnél.

13 80/1924 tkv. sz. irat a Götz család hagyatékában, Nagy Ferencnél.

14 Köszönet Mayer Lászlónak a segítségért.

15 Pénzesné Császár Anna (sz. 1940) közlése.

zetesek bérelték. 1948-ban Götz Kurtot letartóztatták, a Götz-major területét az ingatlanokkal együtt államosították. Budapestre annyi bútort vihetett magával, amennyi egy vasúti tehervagonba befért (barokk bútorok, a vendégszobák ágyai stb). A kisebb tárgyakat hajóbőröndökbe csomagolták.

A fennmaradt iratok tanúsága szerint¹⁶ 1948. december 24-én engedték szabadon, de „rendőrhatalósági felügyelet”, közismert néven „ref” alá helyezték. A II. kerületi rendőrkapitányságon »minden vasárnap« jelentkeznie kellett, ahol ezt dátummal és aláírással igazolták.

A Horváth család a ház lépcsőjén

Ropos Anna a ház előtt

Götz Kurt

Az 1952. szeptember 23-án kelt véghatározattal „nevezett rendőrhatalósági felügyeletének eddigi időtartamára, valamint azalatt tanúsított kifogástalan magatartására tekintettel” megszüntették.¹⁷ Szabadulása után először egy II. kerületi lakásba (Mártírok utca 1.) költözött.¹⁸ 1949. március 16-án jelentkezett be társbérletként a szintén II. kerületi Görgey Artúr utca 27. I. emelet 10. számú lakásba.¹⁹

A II. kerületi Varsányi Irén utca 27. számú ház első emeletén lévő lakásba Nagy Ferenc családjával együtt költözött társbérletbe. (Az épületet azóta lebontották.) A ház szoba-konyhás lakásokból állott, a WC a folyosón volt. Az 1970-es években sikerült a konyhából fürdőszobát kialakítani. A társbérlet kétszer két szobából és egy nagy konyhából, előszobából állt. „Atyus” (így hívták Götz Kurtot) a nyugdíjából és egyes dolgok eladásából tartotta fenn magát. Vásárolt, főzött és 1950-től haláláig (1957) gondozta édesanyját. Az 1960-as években Nagy Ferenc nővére segített neki a napi munka elvégzésében. Meghatározott életritmusa volt. Mindennap csinált valamit. Két-három napra főzött, csak a köreteket készítette el frissen.

16 A dokumentumokat a felsőszozlónoki Szlovén Tájház őrzi.

17 9441-2339/1.–1952 sz. véghatározat. Lelőhely: Szlovén Tájház, Felsőszölnök

18 „Férfi kijelentő lap. Fogház és Toloncügyi Alosztály. Budapest, VIII. ker. Mosonyi utca 9.” Lelőhely: Szlovén Tájház, Felsőszölnök

19 „Férfiak állandó lakásának bejelentését igazoló szelvény”. Lelőhely: Szlovén Tájház, Felsőszölnök

A MÚLTNAK KÚTJA

M. KOZÁR MÁRIA – NAGY FERENC: A GÖTZ CSALÁD ÉS VENDÉGEIK ALSÓSZÖLNÖKÖN...

Vasar- és ünnepnapokon a Margit körüti ferences templomba jártak a fél 12 órás misére, ahova mindig velük tartott. A mise után az Ágnes Eszpresszóban kávézás és süteményvásárlás volt. Götz Kurt sokat olvasott, keresztretjvényt fejtett és pasziánszozott minden délután. Kártyapartnerei *Ürményi Mária és Eta*, valamint *Nyarády Julianna* voltak. Velük járt színházba és a Zeneakadémiára is. Tomcsányi Géza családjával, első feleségével, Katinka néniével (a Gellért Szállodában volt felíró) tartott kapcsolatot. Öry Ferenc családjából Trude látogatta gyakran. Idős báró *Vécsey József* – aki Szadán élt, ott is van eltemetve – havonta meglátogatta. (Götz Rudolfné Nagyiványi Fekete Mária rokonságban volt a szadai báró Vécsey családdal.) Hagyvárossy *Zalay Béla* és felesége (Götz Kurt lányestvére, Götz Elfride) a pápai szeretetotthonban laktak. Nagy Ferenc közvetítésével segítette őket Götz Kurt. Amikor 1973-ban megbénult, Nagy Ferenc családja gondozta, majd a János Kórházban elhunyt. A Pest megyei Szadán helyezték örök nyugalomra. 1974-ben Mariann lánya sírkövet állíttatott. Azóta Nagy Ferenc családja gondozza Götz Rudolf, felesége és fia sírját.²⁰

A VENDÉGKÖNYV

A felszölnöki Szlovén Tájházban őrzött dokumentumok között találjuk a Götz család vendégkönyvét, amely 1914-től kezdődik, az utolsó bejegyzés dátuma pedig 1968. július 4. A 34 oldalból három Pomázon, egy Aszódon, kettő Vácott, három Szadán, 23 oldal az alsószölnöki *Götz-tanyán/Fenyveslakban* és kettő Budapesten fogadott vendégek aláírását és bejegyzéseit tartalmazza (280 aláírás és 21 bejegyzés). A 21 szöveges bejegyzésből kettő

Vécsey Agathe (balról elöl ül)

német nyelvű (1940-ben és 1942-ben). A legtöbb vendéget a házasságkötés évében fogadta az ifjú pár (Pomáz 1914, 33 aláírás). *Az alsószölnöki Fenyveslakban 1933-ban és 1934-ben 30–30 személy, 1935-ben 25, 1936-ban 23, 1937-ben 19 és 1938-ban 28 fő nyaralt június és augusztus hónapokban, összesen 155 vendég.* Sokan közülük a Pest megyei Szadáról ér-

²⁰ Nagy Ferenc társbérő visszaemlékezése 2011-ben.

keztek. A két világháború közötti pesti arisztokrácia a közeli Gödöllő melletti Szadán vásárolt magának házat vagy nyaralót. Így a Götz házaspár is, s itt kerültek kapcsolatba a pesti arisztokráciával. Az alsószőlőki Fenyveslakba a szadai kapcsolat révén többen eljutottak a magyar arisztokrácia tagjai közül, amint azt Götz Kurt vendégekönyvének bejegyzései tanúsítják. A nyaralók dicsérik a vidéket és a szíves vendéglátást.

A vendégekönyv bejegyzései 1914 októbere és 1915 januárja között *Pomázon* kezdődnek. Az első aláíró 1914. október 13-án (Götz Kurtné Fiedler Mária 20. születésnapján) *Kvassay Vécsey Agathe*, az aradi vértanú gróf Vécsey Károly rokona. Vécsey Agathe Szadán született és ment férjhez 1911-ben Kvassay Istvánhoz.²¹

Röck Istvánné, Hajós Erzsébet 1914. december 16-án látogatta meg az ifjú párt. Férje, Röck István a budapesti székhelyű „Röck István és az Első Brünni Gépgyár Részvénytársaság” tulajdonosa volt. 1908-ban házasodtak össze Szadán. Az asszony szülei Hajós Menyhért és Rudnyánszky Erzsébet voltak. A Röck család 1882 után telepedett le Szadán. A

Röck István és neje Hajós Erzsébet

Rudnyánszky Ferenc, lánya Stetina Józsefné Rudnyánszky Mária és az ő gyermekei Stetina Mária (Guary Miklósné) és Stetina Izabella (Zalay Sándorné)

kőszegi Röck Pál szita- és rostakészítő mester leszármazottai, akinek műhelyében családtagok dolgoztak a XVIII. század második felében.²²

Hajós Menyhért és *Hajós Menyhértné, Rudnyánszky Erzsébet*, valamint *Hajós Imre* 1915. január 27-én írták alá a vendégekönyvet.²³ Dr. Hajós Menyhért közgazdász, bankár az Országos Központi Hitelbank és a Szadai Hitelszövetkezet ügyvezető elnöke volt 1911-ben (1886-tól).²⁴ Rudnyánszky Erzsébet Magyarország egyik legrégebbi családjából származott.

21 Vö.: HORVÁTH Lajos: *Egy virágzó évszázad (1850–1945). Fejezetek Szada község történetéből.* Szada, 2000, 66. és 141. old. (fotó)

22 Vö.: HORVÁTH 2000, 61–62. és 143. old. (fotó)

23 Vö.: HORVÁTH 2000, 137. old. (fotó)

24 Vö.: HORVÁTH 2000, 55. és 137, 148. old. (fotó)

Édesapja Rudnyánszky Ferenc (Nagyvárad, 1827 – Szada, 1888. augusztus 7.) pesti ügyvéd volt. Rába Izabellával lépett házasságra 1859-ben, és Szadán telepedtek le.²⁵ A Rudnyánszky-villában négy gyermekük született. *Hárman kapcsolatba kerültek a Götz családdal, akiket Alsószölnökön is meglátogattak.* (A vendégeknyv 18. oldalán található báró Vécsey Istvánné, Rudnyánszky Róza 1935. IX. 14-i bejegyzése.) Báró *Vécsey István* honvéd huszár főhadnagy volt. Róza és István hat gyermekükkel, majd unokáik 1945-ig életvitelszerűen éltek Szadán.²⁶

Götz Kurt apja németül és német dátummal jegyezte be magát: *11/1 1915. Rudolf von Götz.* Édesanyja pedig magyarul: *Götz Rudolfné.*

Stetina Józsefné Rudnyánszky Mária Aszódon 1915-ben látogatta meg Götzéket.²⁷ *Dr. Stetina József* (1854–1923) államtitkár, miniszteri tanácsos, a Kereskedelemügyi Minisztérium Vasúti Szakosztályának vezetője,²⁸ a Tisza-kormány kereskedelmi államtitkára volt (1910–1914).²⁹

Báró Vécsey Sándor 1915. január 3-án Pomázon kereste fel Götzéket,³⁰ 1933. IX. 21-én járt Alsószölnökön, majd 1948. június 22–27-én ismét.³¹ A Szada monográfiájában található képen jobbról az első sorban ül. Készült róla fénykép „díszmagyarban” is.³²

1915. június 1-én meglátogatta a fiatal házasokat a feleség nagynénje, keresztanyja – *Tájber Gusztávné, Fiedler Irén, aki esküvői tanújuk is volt.* Aszódon 1915-ben Stetina Józsefné Rudnyánszky Mária és Izabella lányának sógora, Zalay Béla³³ és felesége keresték fel a fiatal Götz házaspárt.³⁴ Vácott 1915. október 15-én ismét látogatást tesz a Zalay házaspár.³⁵ 1921-ben találkozunk Dlauchy Mariska kézfegyével. A következő évben már Szadán ír be. Förster Aurélné Dlauchy Mária volt az utolsó elnöke az 1920-as években a Katolikus Lányok Országos Szövetségének.³⁶ A felsószölnöki Szlovén Tájházban őrzött Götz-hagyatékban megtalálható *özv. Dlauchy Guidóné Spánitz Lujza gyász emléklapja.*³⁷ Dlauchy Guidó (1847–1914) számára épült a Keleti-pályaudvar mellett egy háromemeletes eklektikus lakóház 1896-ban. Földszintjén volt a Keleti Kávéház.³⁸ Vécsey István és Rudnyánszky Róza Agathe nevű lányának a férje, *Kvassay István* 1922. július 13-án Szadán írta alá a könyvet.

Hét év szünet után *1929-ben* folytatódnak az aláírások a vendégeknyvben, már a Vas megyei *Alsószölnökhöz tartozó Götz-tanyán.* 1933. június 20-án Guary Miklósné, Stetina

25 Vö.: HORVÁTH 2000, 54–55. és 143. old. (fotó)

26 Vö.: HORVÁTH 2000, 66. old.

27 Vö.: HORVÁTH 2000, 54–55. és 135. old. (fotó)

28 Ld. még: Stetina-bérház, Budapest, VI. Jókai tér 2. <http://urbface.com/budapest/a-stetina-berhaz> (2017. 08. 11.)

29 Vö.: HORVÁTH 2000, 55. és 143. old. (fotó)

30 Vendégeknyv 3. old.

31 Vendégeknyv 14. és 32. old.

32 Vö.: HORVÁTH 2000, 141. old.

33 Vö.: Zalai Sándor családfája: http://csaladfa.jancsocsalad.hu/individual.php?pid=1504&ged=II_1 (2017. 08. 11.)

34 Vendégeknyv 4. old.

35 Vendégeknyv 5. old.

36 Magyar Katolikus Lexikon: <http://lexikon.katolikus.hu/K/Katolikus%20Le%C3%A1nyok%20Orsz%C3%A1gos%20Sz%C3%B6vets%C3%A9ge.htm> (2017. 08. 11.)

37 Meghalt 1937. december 2-án, 76 évesen, született 1861-ben.

38 http://mierzebetvarosunk.blog.hu/2015/04/06/baross_ter_17#more7344098 (2017. 08. 11.)

József és Rudnyánszky Mária lánya³⁹ nyaralt itt. A *Vas megyei Górból* származó Guary családnak Szadán is volt kúriája. A Guary-villa szinte semmit sem változott az elmúlt száz évben, végig a család birtokában maradt.⁴⁰ Górban ma is áll a Guary-család XV. században épült műemlék kastélya. Egy Guary Miklós nevezetű családtag a XIX. század elején Sopron vármegye táblabírája volt. „Nevéhez fűződik Vas megye egy jelentős kultúrtörténeti relikviájának, a *Guary-kódex* néven ismert nyelvemlékek közgyűjteménybe kerülése”⁴¹

1933. november 21-én báró *Vécsey Sándor*, 1933. szeptember 27-én *Götz Rudolfné*

*Stetina József és felesége Rudnyánszky Mária.
Lányaik: Mária (Guary Miklósné),
Izabella (Zalay Sándorné)*

nevével találkozunk a 31 aláírás között. 1934-ben 30 nyaraló járt a Fenyveslakban. Többek között Mattyasovszkyné *Rudnyánszky Magda*. 1935-ben testvére, *Zalay Béláné* volt itt. Ugyanabban az évben *Zawadowszky Fedor* és *Fedorné, Alfréd* és *Alfrédné* valószínűleg a későbbi fizikus, az MTA-tag *Zawadowsky Alfréd*⁴² (1936–2017) szülei és nagyszülei vendégeskedtek Alsószölnökön. *Guary Miklósné, Stetina József* és *Rudnyánszky Mária* lánya 1937-ben így vélekedett: „*Aki egyszer itt volt, mindig visszatér.*”

Fogarassy László (1920–1994) későbbi pozsonyi történész, jogász könyvtáros⁴³ szülei nevében mond köszönetet: „*Köszönet a baráti szívéllyességért és a*

természetadta csendért és azért a szeretetért, mellyel Szüleimet körülveszik. Fogarassy Laci. 938. VII. 14.” Majd tíz nap múlva apja, *Dr. Fogarassy Viktor* tábornokorvos⁴⁴ és anyja is szép emlékekkel távozott: „*A Fenyveslakon töltött szép napok emlékét szeretettel fogom megőrizni. Dr. Fogarassy Viktorné (Vilma néni) 1938. július 24.*” „*Búcsúzáskor szívből köszöntöm a kedves Háziakat és a jókedvű vendégeket. k.m.f. Dr. Fogarassy Viktor ny. tábornokorvos*”

Dr. Papp-Ragány Istvánné, akinek orvosdoktor férje miniszteri titkár volt a földművelődési minisztériumban,⁴⁵ versbe foglalta halálját:

39 Fényképüket ld. Fejezetek Szada község történetéből. Szada, 2000, 143. old.

40 http://www.kastelylexikon.hu/docs/family_pest.pdf (2017. 08. 28.) és Fejezetek Szada község történetéből. Szada, 2000, 142, 198. old.

41 FEISZT György: Kastély és kódex a Guary családtól. Mesélő házak. *Vas Népe*, 2017. 08. 26., 10. old.

42 <http://www.macse.org/gudenus/mcsat/fam.aspx?id=26337> (2018. 03. 04.)

43 <http://adatbank.sk/lexikon/fogarassy-laszlo> (2018. 03. 04.)

44 Vö.: *Kortárs* 54. évf. 3. sz. (2010. március). <http://epa.oszk.hu/00300/00381/00146/fogarassy.htm> (2018. 03. 04.)

45 <https://www.arcanum.hu/en/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyar-irok-elete-es-munkai-szinnyei-jozsef-7891B/r-A2FE9/ragany-istvan-berei-papp-A3634/> (2018. 03. 04.)

A MÚLTNAK KÚTJA

M. KOZÁR MÁRIA – NAGY FERENC: A GÖTZ CSALÁD ÉS VENDÉGEIK ALSÓSZÖLNÖKÖN...

*„Mikor búcsúzunk Fenyveslak gazdáitól
Lelkünkéből őszinte szeretet szava szól
Szívünkbe zártuk a ház bájos asszonyát
Kedves gyermekeit és az ő jó urát.
Van visszatérés, ahol szívesen voltunk,
ahol figyelmet, szeretetet találtunk.
1938. július 27. dr. Papp-Ragány Istvánné”*

A vendégkönyv szöveges bejegyzéseiből az is kitűnik, mivel múltatták legszívesebben az időt a Fenyveslakban üdülők: „*Gombászással és bridgevel eltöltött kellemes 6 hét emlékére. 1937. VIII. 15. Tomcsányi Géza.*” A bridzs kártyajátékot a második világháború előtt magas szinten üzték Magyarországon. 1934-ben és 1938-ban Magyarország nyerte az EB-t, 1935-ben és 1936-ban pedig második helyen végzett.⁴⁶ Götz Kurt Budapestre költözése után is, élete végéig hódolt e szenvedélyének. Partnerei a vendégkönyvbe is írtak: „*Aranyos Kurt, kívánok még sok, sok egészséges, boldog és szerencsés születésnapot, őszinte barátsággal és szeretettel: Kölczéné Ürményi Mária, Kovács Béláné Gizike.*” „*Segítse az Isten, hogy még sok sok évig örülhessünk egymásnak drága jó Kurt! Nyárádiné Eta. 1968. VII. 4.*”

Götz Kurt az 1930-as években a *felsőszölnöki szeszfőzde tulajdonosa* és az ottani *Levente Egyesület elnöke* volt. Az alsószölnöki templomban 1928-ban saját padot szeretett volna, de ott erre nem volt hely. Birtoka öt kilométerre volt úgy az alsószölnöki, mint a felsőszölnöki templomtól. Ezért a *felsőszölnöki templomba* kért engedélyt egy háromülékes „*magánpad*” felállításához. Kérését *Kósz Vince* felsőszölnöki plébános is támogatta, mivel „rossz időben is, alig járható utakon megjelent a vásár- és ünnepnap szentmisén”. A püspök engedélyezte a pad felállítását azzal, hogy a pad „a templom és nem a felállító tulajdonát képezi, amely után azonkívül a padot használó évi bért tartozik fizetni.”⁴⁷

Kósz Vince felsőszölnöki plébános, a Polgári Lovászegylet elnöke 1936. augusztus 25-én írta alá a vendégkönyvet. *Pál Józsefné* (Kiss Mária), a felsőszölnöki Állami Elemi Iskola tanítónője pedig július 29-én.

Az 1950-es, 1960-as években a felsőszölnöki iskolások Madarak és fák napján rendszeresen jártak kirándulni a Götz-tanyára, később egyre ritkábban. A közelben lakó gyerekek itt legeltették a teheneiket, s barátkoztak, játszottak legeltetés közben. Mára ez már csak szép emlék maradt.

*„A ház bájos asszonya”
Götz Rudolfné, Fiedler Mária*

⁴⁶ <https://hu.wikipedia.org/wiki/Bridzs> (2017. 04. 28.)

⁴⁷ KOZAR, Marija: Dolnji Senik, Alsószölnök, Unterzemming. Dolnji Senik 2001, 53–54. old. és Vas vármegye és Szombathely megyei város általános ismertetője és címtára az 1931–32. évre. I–II. kötet. Főszerkesztő: F. Szabó Géza. Budapest, 326–327. old.

Jelen írásunkkal a 70 éve felszámolt alsószölnöki Götz-tanya⁴⁸ vagy Fenyveslak tulajdonosainak, vendégeinek és alkalmazottainak szeretnénk emléket állítani. A Götz család az 1930-as években a magyar arisztokrácia és úri középosztály jeles személyiségeit fogadta nyári pihenésre. Sok alsó- és felsőszölnöki magyar, német és szlovén alkalmazott számára biztosítottak rendszeres vagy alkalmi jövedelmet. Ezért is állíttatott 2011-ben az Országos Szlovén Önkormányzat az erdőben fennmaradt (Nagy Ferenc által felújított) síremlék mellé háromnyelvű információs táblát, amelyhez turista útjelzés vezet. Az alsószölnöki települési önkormányzat a helyi német és szlovén nemzetiségi önkormányzattal közösen pedig fotókat, dokumentumokat és személyes tárgyakat bemutató kiállítással tájékoztatja 2017 óta a helyi kultúrházban a településre látogatókat a neves család életéről és tevékenységéről.

48 Alsószölnök ismertetésénél Vakarcs Kálmán is felhívja a figyelmet a nyaralóra: „Kiterjedt határában sok tanya húzódik meg, köztük a regényes Götz-tanya, az ún. Fenyveslak is, amelyet nyáron szívesen keresnek fel, még a fővárosiak is.” VAKARCS Kálmán: A Szentgotthárd-muraszombati járás ismertetése. Szentgotthárd, 1939. 203. old.